

# BƏDİİ RUHUN BORCALI OVQATI

## (Şair Müşviq Rəfaeloğlunun yaradıcılığı haqqında qeydlər)

Söz - duyğuların, düşüncələrin aynasıdır. Bu ilahi ayna xeyrixah və nəcib əməlləri, qəhrəmanlıqları, yurd, vətən sevgisini, həmçinin məyasında Allah işığı olan bütün sevgiləri, gözəllikləri öz mübarək üzündə əks edir.

Ulu sözə könül bağlayan qələm adamlarındandır Müşviq Rəfaeloğlu. O, qədim Borçalı mahalında, saz-söz diyarında dünyaya göz açıb. Maraqlı və mənalı bir həyat yolu keçib. Müşviqin şeirlərində yurd, vətən, doğma ocağa bağlılıq hissi məxsusi poetika ilə səciyyələnir. Milli-mənəvi dəyərlərin, el-oba sevgisinin, övlad, valideyn məhəbbətinin, layəqət və insanpərvərlik duyğularının bədii tərənnümü onun poetik nümunələrində səmimi bir koloritdə öz ifadəsini tapır. Həmçinin, onun şeirlərində xeyrixahlıq, həssaslıq və qayğıkeşlik ruhunun təbliği, sadə insanların arzu, istək və amallarının gerçəkləşməsi kontekstində bu amillərin olunub böyüklüyü də səciyyəvi xarakter daşıyır.

Poetik sənət aləmində elə qələm sahibləri var ki, onların istedadının qayasını bədii obrazlar silsiləsi sortlənndirir. Onların poetik ruhunun məyası folklor zənginliyindən qaynaqlanaraq, insanın arzusunun, ümidini, kədərini, sevincini, bütövlükdə mənəvi ələminə aydın, rəvan və öznməxsus səmimiyyətlə əks etməsinə diqqət. Bu aspektdə özünü doğruldan, yaradıcılığının təbii, səmimi və ahəngdar ovqatı ilə oxucu marağı qazanan vətənpərvər və səmimi şairdir Müşviq Rəfaeloğlu.

Vətənin taleyindən keçənlər onun şair qəlbində özünəməxsus səmimiyyət və həzin bir ahənglə, poetik əvazla ifadə olunur.

İnsan dühasının on böyük tapıntısı və insan həyatının on dəyərli xəzinəsi sözdür. Sözü təbiətinə xas olan keyfiyyətlər çəşid-çəşiddir. Bədii sözün mahiyyəti daha tərəvətli və çəxmənalıdır. Bədii söz dərindən ictimai mənası, əhatəli və güclü realizmi, estetik keyfiyyətləri ilə dolğun mözmun kəsb edir. Bu monada bədii təfəkkürün, ədəbi yaradıcılığın yolu müürəkəb mündərcəsi ilə seçilir. Yalnız əhəmiyyəti

yətlə mövzunun qələmə alınması əsərin ədəbi uğuruna zəmanət verə bilməz. Əsl sənətin gücü dəyərli ideyanın, böyük fikrin obrazlı ehtivasında, tərəvətli təcəssümündədir. Müşviq Rəfaeloğlunun şeirlərinin lirik qəhrəmanı müşahidə qabiliyyəti ilə fərqlənir. Onun fərdi poetik siması təkcə yazdığı şeirlərin üslub xüsusiyyətlərində deyil, həm də hadisələrə yanaşmasında, onların seçməsində və dəyərləndirməsində, lirik "mən" in əhval-ruhiyyəsini tə-



bii və səmimi poetik boyalarla canlandırmasındadır. Şairin lirik qəhrəmanı həssas müşahidə qabiliyyəti homin proseslərdə fəal iştirak edir. Onun poetiyasında yurd sevgisi, vətənsəvərlik, el-oba məhəbbəti, milli özünüdərk və yaddaşa qayıtdı duyğusu böyük önəm daşıyır. Şairin vətən ötrili şeirlərində Qarabağ ağırsı, yurd həssaslığı bədii detallarla əks olunur.

*Şəhid məzarların ziyarət edim,  
Qəmlil baxışları sanki duyurdum.  
Ruhlardan o qədər sual eşitdim,  
Acizlik hissiylə gözü oyurdum!*

*Vətənin uğrunda can qoyan gündən,  
Cismim soyumayır, ruhum qan damır.  
Oyana bilmədim həşir üzündən,  
Nəvəni məzari girovda qalır.*

*Şuşanın halına Laçın aqlayır,  
Qubadlı özünü bax yaslayır.  
Panaç can ruhlara ümid bağlayır,  
Diridin Vətəni imdad qalmayır.*

Gənc yaşlarından ədəbi-bədii yaradıcılığa marağ göstərən Müşviq Rəfaeloğlunun qələm təcrübələrinin kecdiyi poetik yol onun püxtələşməyə can atmasında, getdikcə buna nail olmasında soraq verir.

Əlbəttə, uğurlu yaradıcılıq prosesi üçün peşəkariqla yanaşı, şair ruhunun "sarı sim" də gəzməsi də vacib elementlərdəndir...

Bu monada da Müşviq öz yaradıcılıq yolunda bu önəmli cəhətə diqqət yetirir, yəni könlünə yatan, onu həyəcanlandıran mövzular, hadisələri qəlbini poetik işığında təqdim edir. Onun sevgi, həsrət, intizar qoxulu misraları öz təbii ovqatı ilə seçilir.

*Yenə xəyal kimi gəlib önmə,  
Çılğın güllüylə üzümə baxır.  
Vicudu əl bil hopub gözüme,  
Gözümdən süzülüb qəlbimə axır.*

*Nələr oxunmur ki, göz aynasında,  
Yandırub-yaxmağı var baxışında.  
Vuruldu bir qaşla göz arasında,  
Bu eşqin səhri var hər naxışında.*

*Bax belə qovuruq illəri bir-bir,  
Nə rəyən tükünür, nə sevgim ölür.  
Düzgün qılmadıq ki, bu eşq tədbir,  
Arzulər gecələr üzümü güllür.*

Müşviq Rəfaeloğlunun şeirləri gerçəkliklə, realıqla yanaşı, həm də ilahi moqamlarla, mənəvi dəyərlərlə bağlıdır.

Bu poetik nümunələrdə həyatın sosi, zamanın nəfəsi, insanın daxili aləminə, ürəyinə nüfuz edən insan işığı duyulur. Şeirlərdə həqiqət duyğusu, haqq-ədalət yangısı, heyranlıq hissi bədii düşüncənin başlıca mözmununa çevrilir.

*Nə qədər zərəbələr düşməndən aldım,  
Qəlbimdə bir ağır, acı duymadım.  
Hər oxdan yararı sağəlmış sandım,  
Naqis zərəbsinə heç sarsılmadım,  
Önündə heç kəsin bir an sınımadım!*

*Dostumdan ilk zərbə aldığım zaman,  
Həyat qəzəlimdə qarənliq oldu.  
Baxdım ürəyim də stəylər yaman,*

*İnam, gümanların vıranlıq oldu,  
Yüz illik etibar bir anlıq oldu.*

*Çox cəhdlər etsə də düşmənin mənim,  
Qəlbimi nisənə ala bilmirdi.  
Aldığı oxlarda özünə qanım,  
Sıyrılıb keçirdi çox vaxt dəymirdi,  
Qəddimi yararı inan əymirdi!*

*Dostum zərəbsinə düz təsləmişdi,  
Kürəkdən qəlbimi nişan almışdı.  
Tiyaşın insafsız əl sancmışdı,  
Əyilməz diqlərim titrədi o an,  
Belimi sandırdı bu zərbə yaman!*

*O yara sağəlməz irin olurmuş,  
Nədəm duymadı ki, dərin oymuş.  
Qəlbimdə öz yerin o, boş qoymuş,  
Sarsıldıl illərə bağlanan güman,  
Gümanla birlikdə əqlədi zaman.*

Müşviqin şeirlərində elə bir xüsusiyyət vardır ki, onu digər qələmləşlərdən fərqləndirir. Bu amil şərhlərdən xüsusiyyət geniş və dərin mənada sadəlik və bu məxsusi sadəlik onun yaradıcılığının mühüm aspektidir. Şairin poetik təfəkkürü bədii-ictimai mənanı aydın, səmimi və sadə formada ifadə etdiyinə görə onun şeirlərindəki forma sadəliyi, yəni ədəbi xalq ruhuna bağlılıq bədii nümunələrin poetik təsirini güvvətəndirir.

Müşviq Rəfaeloğlunun şeirlərində ictimai, mənəvi, əxlaqi təmizlik və halal-ıq, pak sevgi, məhəbbət, yurdsevərlik, təbiət mövzusu geniş yer tutur və onun bədii-estetik məfkurosünün formalaşmasında əhəmiyyətli önəm kəsb edir. Bu şeirlərin səciyyəvi cəhətlərindən biri də onların müasirlidir, yəni şair müasir həyatın təzadlarını, onun insanlara səadət bəxş edən moqamlarını və eyni zamanda insanların əzab mənəpsində sızan anları bədii mözmununda ehtiva edərək, onu yeni məna qalaları ilə zənginləşdirməyə çalışır.

İnamın ki, səmimi təvəzəkər, iddiasız qələm və işıqlı ürək sahibi olan şair Müşviq Rəfaeloğlunun ədəbi nailiyyətləri hələ qabaqdadır. Ona yaradıcılıq uğurları arzulayırıram!

Bəlayar SADIQ